

סילבוס

עלייתן ונפילתן של האידיאולוגיות המודרניות: ליברליזם, שמרנות,
סוציאליזם ולאומיות - 56886

תאריך עדכון אחרון 22-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אפרים פודוקסיק

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: podoksik@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב', 16:15 - 17:15

מורי הקורס:

ד"ר אפרים פודוקסיק

תאור כללי של הקורס:

הקורס נבנה במסגרת הכנות לקראת הקמת המגמה ללימודי מחשבה מדינית במחלקה. הקורס יעסוק בניתוח של האידיאולוגיות הגדולות ששיחקו וממשיכים לשחק תפקיד מרכזי בפוליטיקה של העולם המודרני. בפרט, נעסוק בליברליזם, שמרנות, סוציאליזם ולאומיות על גווניהם.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- 1) להכיר את אופיין של האידיאולוגיות הפוליטיות המרכזיות
- 2) להבחין בהבדלים בין סוגים שונים של טיעונים ושיח אידיאולוגיים
- 3) לנתח טקסטים ראשוניים ומשניים בתחום של מחשבה מדינית וחקר אידיאולוגיות
- 4) לבצע עבודת מחקר עצמאית בתחום של מחשבה מדינית וחקר אידיאולוגיות

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות ודיונים בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא

2. חקר האידיאולוגיות בעבר ובהווה

3. ליברליזם והמרכז

לידת הליברליזם

הליברליזם הצרפתי במחצית הראשונה של המאה ה-19 כאב-טיפוס של אידיאולוגיה ליברלית?

מקורות הליברליזם בבריטניה: וויגים, כלכלנים, ורדיקלים

התפשטות הליברליזם באירופה

ליברליזם, דמוקרטיה, ואימפריאליזם

ליברליזם לקראת המאה העשרים והמפנה החברתי

אירופה בין המלחמות ומשבר הליברליזם

הליברליזם של המלחמה הקרה

ניאו-ליברליזם

ליברליזם בעולם הפוסט-קומוניסטי

ליברליזם כאידיאולוגיה הדומיננטית?

4. שמרנות והימין

- לידת השמרנות בצרפת, גרמניה ובריטניה כתגובה למהפכה הצרפתית
- השמרנות והתפיסה הרומנטית
- השמרנות הגרמנית כאב-טיפוס של אידיאולוגיה שמרנית?
- השמרנות החברתית מול האינדיבידואליזם הליברלי
- שמרנות ברוסיה כחלופה ציביליזציונית
- השמרנות המהפכנית והימין הרדיקלי
- השמרנות הקתולית: פאשיזם, קורפורטיזם או דמוקרטיה נוצרית
- השמרנות בתוך הקונסנסוס של מדינת רווחה
- השמרנות הפופוליסטית בת זמננו
- האם השמרנות עדיין קיימת?

5. סוציאליזם והשמאל

- לידת הסוציאליזם
- סוציאליזם אוטופי? ההגות הסוציאליסטית בצרפת במחצית הראשונה של המאה ה-19
- "צ'ארטיזם" ודמוקרטיה רדיקלית
- מרקס
- סוציאל-דמוקרטיה בגרמניה ואוסטריה אחרי מרקס
- בריטניה, פביאניזם, והסוציאליזם של איגודי העובדים
- האנרכיזם של השמאל והסינדיקליזם הרדיקלי
- המרקסיזם ברוסיה והבולשביזם
- תמורות במרקסיזם המערבי
- סוציאל-דמוקרטיה במאה העשרים
- "הדרך השלישית"
- סוציאליזם ופמיניזם
- מה נשאר מהסוציאליזם?

6. לאומיות

- לאומיות כאידיאולוגיה
- סיווג של תנועות לאומיות במאה ה-19
- הלאומיות הליברלית
- הלאומיות השמרנית, שוביניזם ואימפריאליזם
- לאומיות, פאן-לאומיות וגזענות
- הלאומיות הסוציאליסטית וגישות מרקסיסטיות
- לאומיות, בדלנות ואירדנטיזם במאה העשרים
- מהי לאומיות בימינו?

חומר חובה לקריאה:

חובות הקריאה יוגדרו משיעור לשיעור במהלך הקורס

חומר לקריאה נוספת:

ראו את הסילבוס המפורט במודל

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

1) יש לכבות את הטלפונים הניידים במהלך השיעור.

2) במהלך הקורס יכול המרצה במסגרת שיקול דעתו האקדמי, להחליט על שינויים בתכנית הקורס, לרבות שינוי המטלות המפורטות בסילבוס.